

als Jezus aan een Joodschen wetgeleerde de gewone vraag der rabbijnen stelt: „Wat staat er geschreven in de Thora? Hoe leest gij?“, deze prompt antwoordt: „Gij zult den Heere, uwen God, liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht en uit geheel uw verstand en uwen naaste als uzelf.“ (Luk. 10:25-27). Aldus antwoordt niet Jezus, maar de wetgeleerde.

Wanneer men dan ook, zooals vroeger en ook thans weer van zekere richting het geval is, komt aandragen met de voorstelling alsof het beginsel der liefde eigenlijk het Christelijke is, dan is deze voorstelling niet alleen onjuist, maar ook volkomen onwaar! Jezus zag wel in de liefde de vervulling der wet, maar was niettemin niet geen geroep van Heere, Heere! tevreden en eischte volbrenging van den wil Gods. De Schrift verzwakt dan ook nooit den eisch der wet of past dezen aan aan de praktijk, maar handhaaft ten volle de onkreukbare eischen der wet. Het is dus niet zoo, dat met het gebod God lief te hebben boven alles en onzen naaste als mijzelf alles gezegd is en de rest er niet op aankomt, maar het is zoo, dat juist door het beginsel der liefde de geloovigen zich gaan opmaken alle geboden Gods te onderhouden en al Zijn ordinantiën tot richtsnoer van hun leven nemen. Of, zooals Bavinck het zoo prachtig uitdrukt, door middel van het geloof worden uit de liefde die goede werken geboren, welke hun maatstaf hebben in den wil Gods, gelijk die kort en zakelijk verval is in de tien geboden. Die zedewet, die in den dekalog, maar ook in de bergrede en voorts in heel het O. T. en N. T. ons tegemoet-treedt, is geen gebod op gebod, regel op regel, maar zij bevat algemeene normen, groote beginselen, die een groote ruimte laten voor individuele toepassing en ieder geloovige oproepen om te onderzoeken welke voor hem in een bepaald geval de goede en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij. Er is op haar gebied een vrijheid, welke door geen menselijke inzettingen aan banden mag worden gelegd.

Zoo is er eenzijdig wel een groote „antithese“ tusschen wet en evangelie, omdat de wet een bediening der verdoemenis is en het Evangelie ons door genade het eeuwige leven doet verwerven, maar anderzijds ook deze machts „synthese“, dat wet en evangelie beide openbaringen zijn van den wil Gods en promulgatie van werk- en genadeverbond; dat juist door het evangelie, door de vernieuwing des Geestes, de mensch lust krijgt in Gods wet en door het voorbeeld van Christus en de gemeenschap des Heiligen Geestes tot het doen van Gods wil wordt aangespoord.

Ook op de tweede door ons gestelde vraag, n.l. of de wet en het evangelie gebroken worden, moet derhalve een volmondig: neen! klinken. De volstreekte antithese tusschen wet en evangelie is nu eenmaal op zuiver Bijbelsch standpunt onhoudbaar. Maar er is iets anders, dat door het evangelie gebroken wordt en dat is de macht van Satan. Niet de wet des Heeren, maar de wet der zonde wordt door het evangelie gebroken. Wij, die gebonden zijn door de macht van den duivel, kunnen alleen door de wet der genade deze klauwen der zonden doorbreken en alzoo wandelen in de vrijheid van het evangelie. De wet des Heeren evenwel is eeuwig en wordt juist door het evangelie hersteld! Want de wet is uitdrukking van Gods wezen; Christus was als mensch voor zichzelf der wet onderworpen; Adam had vóór den val de wet in zijn hart geschreven; bij den geloovige wordt zij weer op de tafelen zijns harten gegrift door den Heiligen Geest; en in den Hemel zullen allen wandelen naar des Heeren wet.

A. C. D.

1) Met deze beide namen wordt in 't algemeen aangeduid de gedachte, dat de wet der zeden door het Evangelie is te niet gedaan, en dat de geloovige niet gebonden is tot het doen van goede werken. In beginsel stelt het Anti-nomie zich tegenover de heiligmaking.

2) Dr. G. Brillenburg-Wurth: De Christelijke vrijheid, Kampen, 1934, blz. 66 e.v.

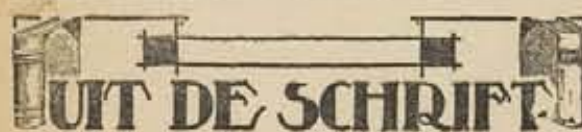
3) Prof. Dr. H. Dooyeweerd: De wetbeschouwing in Bruner's boek „Das Gebot und die Ordnungen“, A.R. Staatskunde, 1935, blz. 363.

4) Vandaar dat Dr. Diepersloot zoo vriendelijk is ons Gereformeerden pluralisme te noemen!

5) Deze en volgende gedachten zijn hoofdzakelijk ontleend aan Dr. H. Bavinck: Gereformeerde Dogmatiek, Deel IV.

6) Dr. G. Brillenburg-Wurth, l.c., blz. 53.

7) Dr. W. Geesink: Van 's Heeren Ordinantiën, Amsterdam, 1907, blz. 69.

UIT DE SCHRIFT

De hemelvaart van Christus' Kerk.

En zij hoorden een groote stem uit den hemel, die tot hen zeide: „Komt herwaarts op!“ En zij voeren op naar den hemel in de wolke. Openbaring 11:12.

Wat konden wij rijker leven, indien we de toekomst-werkelijkheid meer zagen, gelijk ze zijn zal, naar het Woord Gods, dat hierboven staat.

Het Woord, dat ons, sober, toch aangrijpend, schildert de hemelvaart der gemeente van Jezus Christus, Die als Koning heerschen zal, in alle eeuwigheid.

Het is een droeve fout, dat Gods kinderen, in hun strijden en in hun werken, in hun treuren en in hun rouwen, zoo weinig leven uit het heilsfeit van Christus' opvaart — wij moeten het met schaaft belijden... maar leven we niet nog veel minder uit de hofte van onze eigen hemelvaart?

Zal die er dan zijn?

Zal daar werkelijk zulk een machtig feit plaatsgrijpen, zoo geheel-en-al tegengesteld aan wat eeuw in eeuw uit het trieste eind van elk menschenleven te zien geeft: het gaan van den weg van alle vleesch? —

De Apocalypse leert het ons.

Gaat het dan niet over twee menschen hier? Over de twee getuigen? Twee figuren uit de Kerk-geschiedenis toch, hetzij die reeds geleefd hebben, hetzij zij nog leven moeten?

Neen, want onder die twee getuigen moeten we verstaan: de gemeente des HEEREN, gelijk deze zich openbaart in haar ambtelijke bediening.

In het laatst der eeuwen zal het kerkelijk leven van Christus' gemeente tot één ruïne worden, vanwege den fellen boycot en den verplettenden druk der antichristelijke bent, welke zich dan buigen zal onder den scepter van „het beest uit de zee“, den „mensch der zonde“, den diktator, bij wien vergeleken Stalin en Hitler en Mussolini en Mussert (die van de droomtoekomst der N.S.B. althans) kinderluchtjes zijn.

En toch zullen de poorten der hel ook dan die gemeente niet overweldigen.

„Drie-en-een-halve dag“ mag Satan zijn troon oprichten over heel de wereld, in het regiem van den antichrist — maar dan grijpt God in:

dan doet Hij in die „twee getuigen“ — de gemeente in haar institutionele vorm —, wier doode lichamen onbegraven liggen op de groote wereldsstraat, opnieuw den levensgeest inkomen.

Dan komt Christus weer op de wolken des hemels — en de wereld zal getuige zijn van dat ontzaglijk schouwspel:

de „twee getuigen“ worden levend —

de geloovigen uit alle tijden, en uit alle geslacht en taal en natie, van wie de lichamen zijn neergelegd in doodenakkers of op den bodem der zeeën... misschien ook wel verbrand en uiteengereken, zullen in hun volle persoonlijkheid her-schapen worden — naar lichaam en ziel her-eenigd, zullen ze staan naast de kinderen Gods, die bij de wederkomst van den Heere nog in leven zijn.

Dat zal wezen één groote schare van gewas-schenen in het bloed des kruises — en hoor, hoor: geroep uit den hemel! het is de Heere Christus, Die met de bazuin Gods neerdaalt, en via de stem van een archangel, krachtig als een donderslag, het die onafzienbare schare toeroept:

„Komt herwaarts op!“

Dan zal het wonder geschieden, dat alle vijanden Gods met de diepste ontzetting slaat:

„zij voeren op naar den hemel, in de wolk“.

Het is de verwerkelijking der profete van Paulus: „daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet, in de lucht; en alzoo zullen wij altijd met den Heere wezen.“

...

Wat realiseeren wij ons dat weinig.

En toch zal dit eens waarheid zijn: dit verbijsterende, aanbiddelijke Godswerk, vrucht van den Middelaars-arbeid van onzen Heere Christus!

„Wij treuren niet als dogenen, die geen hope hebben...“

Maar zeg mij: is dit meer dan cliché?

Hebben we daar nu wat aan, als we slaan aan het sterfbed van een der onzen, en op den doodenakker, in wier koele, donkere beslotenheid hun lichaam wordt neergelegd? ja, en ook daarna, wanneer in het vergaauwe leven de ledige plaats smartelijk gevoeld wordt?

Trekken we dan in ons denken dien dag van glorie voor ons zielsoog? dien dag, waarop al Gods volk levend zal opstaren naar de hemelen, zich openend met gedruisch als van het kolken der branding, om den Koning der eere door te laten, tot Zijn triomftocht naar de aarde?

Op dien dag toch vergadert de overste Herder al de Zijnen — er wordt er niet één vergeten — alle gekenden des HEEREN zullen daar staan op den van gerichtsweeën trillenden aardbodem.

Daar zal Abel zijn, de eerste mensch, die stierf, en Noach, die de verschrikking van den zondvloed meemaakte — en de aartsvaders, die beliden, dat zij gasten en vreemdelingen waren op de aarde — en David, en Jesaja, en Petrus en Maria — de martelaren, die onder bloed en vuur-damp stierven met het „Te Deum“ op de lippen...

Daar zullen ook — welk een troost! — onze ouders en grootouders zijn, die in hun leven getuigen van Christus waren, voor wie dus het sterven winst was, die een lichtend spoor van herinnering nalieten...

Daar zullen ook — welk een leniging! — onze kinderen zijn, die God in hun prille jeugd wegge-nomen heeft, aan wier verkiezing godzalige ouders niet behoeven te twifelen.

1) Zie hiervoor de mooie verklaring van Prof. Dr. S. Greijdanus, in de bekende serie.

En dan die stem: „komt herwaarts op!“

En dan die massale opvaart: allen den Heere tegemoet in de lucht! — de hemelvaart der Kerk! Welk een troost!

Die hoop moet al ons leed verzachten!

Komt, reisgenooten, 'thoofd omhoog!

Vertrouwt elkander met dit Woord.

Het is het Woord van den Eerstgeborene uit de dooden.

En Hij zal als Koning heerschen, in alle eeuwigheid.

J. SMELIK

Nieuwe vlag en oude lading bij de N.S.B.

In haar poging om „zee“ te „houden“ heeft, gelijk we verleden week zagen, de N.S.B. haar vijfde brochure voorzien van enkele schijnbaar voor de kerk geruststel-lende zinnen, waarbij dan met name de uitspraak in het oog valt, dat de kerk „univoca“ is, d.w.z. dat ze „haar recht en plaats niet ontleent aan den Staat, maar aan God zelf“.

Een nieuwe vlag dus, en die dekt de lading.

Maar de lading bleef dezelfde, en met die oude, on-christelijke lading aan boord, stuurt men het N.S.B.-schip verder.

Om dit in te zien, is het goed, nog nader op sommige dingen te letten.

De N.S.B. aanvaardt het feit, dat „het christendom in zijn algemeenheid zich in ons volksleven in ver-scheidenheid van kerken en belijdenissen (confessies) uit“ (V, 33). Doch ze breekt al aanstonds de illusie van kerkelijke N.S.B.-ers als Dr. Boissevain (zie ons nummer van verleden week) door daar naast de verzekering te stellen, dat „het terrein van godsdienst en Kerk als zodanig onbetreden blijven moeten“ in de pogingen, die het Nederlandsche Nationaal-Socialisme in het werk stelt tot het „op den voorgrond stellen“ der „Volkseen-heid“ (V, 33), welke laatste zelf „grondgedachte“ van dit nationaal-socialisme heet (V, 34). Ik meen dan ook dat elke nadere interpretatie van geruststellende for-mules aangaande de Kerk als „univoca“ of anderszins op de manier van Dr. Boissevain, een slag in de lucht is, en dat derhalve zulke formules in brochure V slechts de onmondigen of onnadenkende kunnen geruststellen, wijl ze geenszins het karakter der N.S.B. noch ook dat der toetredingsdaad van daarbij aangesloten Gerefor-meerden in een ander licht plaatsen dan vóór de verschijning dezer vijfde brochure ons gegeven was.

Met de toekenning van het praedicaat „univoca“ aan de Kerk trachten trouwens niet alleen Gereformeerde N.S.B.-ers hun kerkeraden te contenteeren, en poogt niet alleen Dr. Boissevain in Juni 1936 de voorstanders van Hoedemakers beschouwingen over de Kerk gerust te stellen, doch wil ten overvloede ook de heer Mussert zelf, bij missive van 16 Juni 1936, gegeven te Rome, den roomschen paus Pius XI bewegen tot edicten-van-pacificatie. De paus krijgt op zijn studeertafel precies dezelfde stereotiepe volzinnen uit brochure V gedeponereerd, als gereformeerde kerkeraden op hun tafel neergelegd vinden. Ook in zijn brief aan paus Pius XI bewijst de heer Mussert, wat wij hierboven reeds opmerkten, dat brochure III is vervallen verklaard of „ingetrokken“ („retiré“), niet daarom, dat haar inhoud ondeugdelijk was, doch omdat ze „paraissait apte à des interprétations erronées“ (Wit-Geelboek der N.S.B., officiële uitgave, Aug. 1936, pag. 64). Het is niet onze taak de naïviteit te beoordeelen, die aan den dag treedt in de verwachting des heeren Mussert, dat een uitspraak over Kerk en Staat, te gelijk geprezen-teerd aan den paus, aan „Hoedemakersianen“, en aan gereformeerde kerkeraden, een eind zou maken aan onjuiste en onzekere „interpretaties“.

Het is echter wel goed, hier uit te spreken, dat juist het wapen, waarmee de N.S.B. zich tegen het vorzet van geloovige zijde heeft willen braken, zich keert tegen de N.S.B. zelf.

Met dit laatste doelen wij op den z.g.n. „Raad voor kerkelijke aangelegenheden“, die door den heer Mussert opgericht is, d.d. 10 Juli 1935. (Wit-Geelboek, blz. 9, 43, 65, 70-71.) Deze Raad, van wien de heer Mussert slechts onderstelt¹⁾ (a.w. bl. 9), dat „uitsluitend vol-leidig practiseerende leden“ der Kerken daarin zitting kregen, en van welks oprichting zoowel de paus als sommige kerkeraden²⁾ officiëel verwittigd werden, heeft tot taak o.m. „de Leiding der N.S.B. en haar leden van advies te dienen in aangelegenheden, waarbij op staat-kundig gebied of anderszins de Godsdienst is betrok-ken“; en tevens „de Kerken en haar Gezagsdragers van voorlichting te dienen over het waanzinnig wezen der N.S.B.“; zulks alles niettegenstaande blijkens de no-tulen der Stichtingsvergadering, gehouden te Hilver-sum, de heer Mussert in zijn daarbij gehouden uiteen-zetting nog eens verzekerd had, dat „de taak der N.S.B., behalve op staatkundig, op veleerlei gebied (sociaal, economisch, cultureel enz.) ligt, doch nu niet en nimmer op het gebied der Kerk“. Deze Raad is weer onder-verdeeld in „drie Raden, resp. van R.Katholieke, Gere-formeerde en Ned. Hervormd Protestantsche Christenen“ (a.w. 9, 10, 43/4).

Nu is het ons reeds eerder gebleken, dat door meer dan één kerkelijk-gereformeerd N.S.B.-er met medeweten

1) Eventuele kerkelijke toelichting over leden van dien Raad is immers aanvankelijk geheim.

2) Vgl. Reformatie, 8 Nov. 1935.

en goe
een ver

„Ond
„won
„te...
„lid
„deze
„offic
„voor
„mee
„N.S.
„Tev
„hem
„den
„ind
„zou
„Hij
„om l
„te d
„wan
„belo
„meer

Het n
goedke
N.S.B.
ning
„euz
„kome
„Geref
„mensch
„de d
„Men l
„ken

ook v
N.S.B.-e
heeft, w

Maar
hebben
lijk reet
en hypo
een and
op IV, 2
Doch hi
enkel
V eenig
testant
christelij
meerde
meerde
eieel v
de N.S.B.
fraie vo
siet de
Amsterd
te make
laatste n
de N.S.B.
leunen w
als de d
overgeeft
allerlei l
leer uit
morgen
dienen; e
ring van
II, 43) a
instigeert
papieren
paganda
belijdend
Profeet e
brengen
meerden
de N.S.B.
tus hij
„wereldw
brengen,
ook ma
daad te
hebben o
consistori
hangt, vo
erf der w
zege: „M
de poging
en begin
kanten ui
de tucht
op kerkel
terwijl Ge
Werd het
lijdenis, e
in het twe
geworden.

Reeds on
socialisme
en der ke
(immers
deelen. D
helpt mee
vlag te in
Want, v
op de vol
a. het „
aan“ van
het groeps
persoonlijk
lijk en li

Reeds on
socialisme
en der ke
(immers
deelen. D
helpt mee
vlag te in
Want, v
op de vol
a. het „
aan“ van
het groeps
persoonlijk
lijk en li

Reeds on
socialisme
en der ke
(immers
deelen. D
helpt mee
vlag te in
Want, v
op de vol
a. het „
aan“ van
het groeps
persoonlijk
lijk en li

1) Zie,